

**VALSTYBINĖS AUGALININKYSTĖS TARNYBOS
PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS
DIREKTORIUS**

ĮSAKYMAS

**DĖL VALSTYBINĖS AUGALININKYSTĖS TARNYBOS PRIE ŽEMĖS ŪKIO
MINISTERIJOS DIREKTORIAUS 2021 M. SPALIO 1 D. ĮSAKYMO NR. A1-511
„DĖL MĖGINIŲ ĖMIMO GALINIAMS NEMATODAMS (*MELOIDOGYNE SP. IR
NACOBBUS ABERRANS*) NUSTATYTI METODIKOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2024 m. rugpjūčio d. Nr. A1-
Vilnius

1. Pakeičiu Mėginių ėmimo galiniams nematodams (*Meloidogyne sp. ir Nacobbus aberrans*) nustatyti metodiką, patvirtintą Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2021 m. spalio 1 d. įsakymu Nr. A1-511 „Dėl mėginių ėmimo galiniams nematodams (*Meloidogyne sp. ir Nacobbus aberrans*) nustatyti metodikos patvirtinimo“:

1.1. Pakeičiu 9.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„9.2. augalų augimo metu, įpusėjus jų vegetacijai (antroje vasaros pusėje), tikrinami žemės ūkio paskirties žemės sklypuose, kitose augalų auginimo vietose (šiltnamiuose, daigynuose ir pan.) augantys galinių nematodų augalai šeimininkai, nurodyti šios metodikos 2 priede. Einant tikrinimo vietoje zigzagu arba lygiagrečiomis linijomis, kaip nurodoma šios metodikos 3 priede, stebimi augantys augalai šeimininkai ir apžiūrai parenkami lėčiau augantys ar rodantys galimo užkrėtimo nematodais simptomus, kurių vaizdai nurodyti šios metodikos 2 priede. Jei simptomų nesimato, išrovimui pasirenkami atsitiktiniai augalai. Tikrinimo vietoje tokiu būdu reikia patikrinti 60 augalų. Šie augalai šeimininkai išraunami (iškasami kastuvu, kad būtų galima išsaugoti ir iškelti kuo daugiau šaknų). Apžiūrimos išrautų augalų požeminės dalys ir šaknys ieškant gumbelių ar sustorėjimų (galų), kurių pavyzdžiai pateikti šios metodikos 2 priede. Jei užsikrėtimo galiniais nematodais požymiai matomi, išrautos augalų požeminės dalys siunčiamos į laboratoriją. Taip pat iš to augalo augimo vietos, duobės, kur buvo šaknys, kastuvėliu paimamas apie 100 ml dirvožemio mėginys ir suformuojamas atskiras mėginys. Jei apžiūrint augalus šeimininkus, požeminėse jų dalyse aptinkama kenkėjo požymių – į laboratoriją siunčiamos tik požeminės augalų dalys su galinių nematodų požymiais, suformuojant mėginį pagal šios metodikos 2 lentelės nurodymus. Jei tikrinimo vietoje galinių nematodų pažeidimo požymių ant požeminių augalų dalių nerandama, iš visų 60 išrautų augalų šeimininkų požeminių dalių suformuojamas mėginys pagal šios metodikos 2 lentelės

nurodymus ir siunčiamas į laboratoriją. Jei tikrinimo vietoje tokiu būdu reikia patikrinti augančias bulves lauke, tai iš visų 60 išrautų (iškastų) bulvių augalų surenkama 200 vnt. bulvių stiebagumbių ir iš jų suformuojamas mėginys. Jei iš 60 išrautų (iškastų) bulvių augalų nepavyksta surinkti 200 vnt. bulvių stiebagumbių, tikrinama daugiau bulvių augalų, kol surenkama 200 vnt. bulvių stiebagumbių“

1.2. Pakeičiu 10.2 papunkčio 2 lentelę „Mėginių ėmimo suvestinė lentelė“ ir ją išdėstau taip:

Eil. Nr.	Tikrinimo vieta (kaip nurodyta metodikos 4 ir 9 punktuose) ir imamo mėginio tyrimo objektas	Mėginių ėmimo tankis, būdas tikrinimo vietoje (kaip nurodyta metodikos 9 punkte)	Pavienių mėginių, paimtų iš tikrinimo vietos tikrinimo vieneto, dydis	Mėginio, siunčiamo į laboratoriją, dydis	Mėginį sudarančių laboratorinių mėginių skaičius iš tikrinimo vieneto
1.	Žemės ūkio paskirties žemės sklypai, kitos augalų auginimo vietos (šiltnamiai, daigynai ir pan.). Mėginiui imamas dirvožemis.	Tikrinimo vieta (pvz., laukas), kai joje augo augalai, kurie nėra galinių nematodų augalai šeimininkai. Mėginių ėmimo tankis 10 x 10 metrų atstumais.	Ne mažesnis nei 4000 ml iš 1 ha.	Ne mažiau nei 200 ml iš 1 ha. Pavyzdžiui , jei tikrinimo vietos plotas yra 8 ha, tai į laboratoriją siuntimui suformuotas mėginys turi būti 1600 ml)	Iš vienos tikrinimo vietos suformuojamas vienas mėginys. Laboratoriniai mėginiai formuojami nuo ploto: 1 ha – 1 laboratorinis mėginys Pavyzdžiui , jei tikrinimo vietos plotas yra 8 ha, tai suformuojami 8 laboratoriniai mėginiai, kurie sudarys 1 bendrą mėginį.
2.	Žemės ūkio paskirties žemės sklypai, kitos augalų auginimo vietos (šiltnamiai, daigynai ir pan.). Mėginiui imamas dirvožemis.	Tikrinimo vieta (pvz., laukas), kai joje augo galinių nematodų augalai šeimininkai. Mėginių ėmimo tankis 10 x 20 metrų atstumais.	Ne mažesnis nei 2000 ml iš 1 ha	Ne mažiau nei 200 ml iš 1 ha. Pavyzdžiui , jei lauko dydis yra 10 ha, tai į laboratoriją siuntimui suformuotas mėginys turi būti 2000 ml).	Iš vienos tikrinimo vietos suformuojamas vienas mėginys. Laboratoriniai mėginiai formuojami nuo ploto: 1 ha – 1 laboratorinis mėginys Pavyzdžiui , jei lauko dydis yra 10 ha, tai suformuojami 10 laboratorinių mėginių, kurie sudarys 1 bendrą mėginį.
3.	Žemės ūkio paskirties žemės sklypai, kitos augalų auginimo vietos (šiltnamiai, daigynai ir pan.) Mėginiui imami augantys augalai	Tikrinimo vieta, kai joje auga galinių nematodų augalai šeimininkai. Apžiūrimi augalai su	60 augalų požeminių dalių iš tikrinimo vietos. Augančių bulvių augalų tikrinimo	Prioritetas – požeminės augalų dalys su požymiais. Jei su požymiais nerandama – visų 60 vnt. augalų požeminių	Iš vienos tikrinimo vietos suformuojamas vienas mėginys. Atskiri laboratoriniai mėginiai neformuojami.

Eil. Nr.	Tikrinimo vieta (kaip nurodyta metodikos 4 ir 9 punktuose) ir imamo mėginio tyrimo objektas	Mėginių ėmimo tankis, būdas tikrinimo vienete (kaip nurodyta metodikos 9 punkte)	Pavienių mėginių, paimtų iš tikrinimo vietos tikrinimo vieneto, dydis	Mėginio, siunčiamo į laboratoriją, dydis	Mėginį sudarančių laboratorinių mėginių skaičius iš tikrinimo vieneto
	su šaknimis, dirvožemis.	požymiais arba atsitiktiniai.	atveju – 200 vnt. bulvių stiebagumbių.	dalių iš tikrinimo vietos. Augančių bulvių augalų tikrinimo atveju – 200 vnt. bulvių stiebagumbių.	
4.	Augalų, augalinių produktų ir (arba) kitos objektų tiekimo rinkai vietos, prekybos paskirties pastatai arba jų patalpos, karantino punktai ir izoliavimo infrastruktūros objektai, sandėliavimo, pagalbinio ūkio paskirties pastatai arba jų patalpos (saugyklos, sandėliai, rūšiavimo patalpos, aruodai), kitos augalų, augalinių produktų ir (arba) kitų objektų laikymo, sandėliavimo, gamybos bei augalų auginimo	Maišai iki 50 kg, dideli maišai po 500–2000 kg, dėžės, konteineriai. Siuntą sudarančių tikrinimo vienetų, kurie turi būti patikrinti ir iš kurių turi būti paimtas augalų požeminių dalių mėginys, kiekis nurodytas šios metodikos 1 lentelėje.	200 vnt. augalų požeminių dalių nuo 25 tonų siuntos (prioritetas su galinių nematodų pažeidimų požymiais)	Mažiausiai 50 vnt. požeminių augalų dalių su galinių nematodų pažeidimų požymiais, o jei požymių nėra – 200 vnt. požeminių augalų dalių nuo 25 tonų siuntos.	Iš 25 tonų siuntos dalies visų tikrinimo vienetų suformuojamas vienas mėginys. Jei visa siunta didesnė nei 25 tonos, nuo kiekvieno kito 25 tonų kiekio imamas 200 vnt. (50 vnt. su požymiais) augalų požeminių dalių mėginys. Kiekvienas paimtas 200 vnt. (50 vnt. su požymiais) mėginys formuojamas kaip atskiras laboratorinis mėginys. Pavyzdžiui , jei siuntos dydis yra 75 tonos, tai suformuojami 3 laboratoriniai mėginiai, kurie sudarys 1 bendrą mėginį.

Eil. Nr.	Tikrinimo vieta (kaip nurodyta metodikos 4 ir 9 punktuose) ir imamo mėginio tyrimo objektas	Mėginių ėmimo tankis, būdas tikrinimo vienetu (kaip nurodyta metodikos 9 punkte)	Pavienių mėginių, paimtų iš tikrinimo vietos tikrinimo vieneto, dydis	Mėginio, siunčiamo į laboratoriją, dydis	Mėginį sudarančių laboratorinių mėginių skaičius iš tikrinimo vieneto
	vietos (šiltnamiai, lauko aikštelės, transporto priemonės ir pan.). Mėginiui imamos augalų požeminės dalys.				
5.	Sandėliavimo, pagalbinio ūkio paskirties pastatai arba jų patalpos (saugyklos, sandėliai, rūšiavimo patalpos, aruodai). Mėginiui imamos augalų požeminės dalys.	Apeinant kaupą (krūvą) perimetru ieškoma augalų požeminių dalių su galinių nematodų pažeidimų požymiais. Jei su požymiais nerandama, imamos atsitiktinės augalų dalys.	200 vnt. augalų požeminių dalių nuo 25 tonų siuntos (prioritetas su galinių nematodų pažeidimų požymiais).	Mažiausiai 50 vnt. požeminių augalų dalių su galinių nematodų pažeidimų požymiais, o jei požymių nėra – 200 vnt. augalų požeminių dalių nuo 25 tonų siuntos.	Iš 25 tonų siuntos dalies visų tikrinimo vienetų suformuojamas vienas mėginys. Jei visa siunta didesnė nei 25 tonos, nuo kiekvieno kito 25 tonų kiekio imamas 200 vnt. (50 vnt. su požymiais) augalų požeminių dalių mėginys. Kiekvienas paimtas 200 vnt. (50 vnt. su požymiais) mėginys formuojamas kaip atskiras laboratorinis mėginys. Pavyzdžiui, jei siuntos dydis yra 75 tonos, tai suformuojami 3 laboratoriniai mėginiai, kurie sudarys 1 bendrą mėginį.
6.	Augalų, augalinių produktų ir (arba) kitų objektų tiekimo rinkai vietos, prekybos paskirties pastatai arba jų patalpos, karantino punktai	Sumedėjusių arba žolinių augalų, skirtų sodinti, siunta, iš kurios imami dirvožemio ar auginimo terpės (substrato,	Iš vienos pakuotės augalų šaknų zonos paimama 20–30 ml dirvožemio ar auginimo	Suformuojama s 200–600 ml dirvožemio ar auginimo substrato laboratorinis mėginys nuo siuntos.	Iš vienos siuntos suformuojamas 1 laboratorinis 200–600 ml dirvožemio ar auginimo substrato mėginys. Jei randama šaknų su galinių nematodų

Eil. Nr.	Tikrinimo vieta (kaip nurodyta metodikos 4 ir 9 punktuose) ir imamo mėginio tyrimo objektas	Mėginių ėmimo tankis, būdas tikrinimo vienete (kaip nurodyta metodikos 9 punkte)	Pavienių mėginių, paimtų iš tikrinimo vietos tikrinimo vieneto, dydis	Mėginio, siunčiamo į laboratoriją, dydis	Mėginį sudarančių laboratorinių mėginių skaičius iš tikrinimo vieneto
	<p>ir izoliavimo infrastruktūros objektai, sandėliavimo, pagalbinių ūkio paskirties pastatai arba jų patalpos (saugyklos, sandėliai, rūšiavimo patalpos, aruodai), kitos augalų, augalinių produktų ir (arba) kitų objektų laikymo, sandėliavimo, gamybos bei augalų auginimo vietos (šiltnamiai, lauko aikštelės, transporto priemonės) po derliaus nuėmimo, taip pat atliekant įvežamos į Lietuvos Respubliką ir Europos Sąjungą iš trečiųjų šalių augalinės kilmės produkcijos fitosanitarinį patikrinimą – transporto priemonėse, konteineriuose, vagonuose. Mėginiui imamas dirvožemio, auginimo terpės (substrato, durpių,</p>	<p>durpių, komposto) mėginiai nuo šaknų zonos. Taip pat, jei pastebima susidariusių galų ant šaknų, tokios šaknys yra nukeramos ir iš visų rastų pažeistų šaknų suformuojamas laboratorinis mėginys. Tikrinamų vienetų, iš kurių reikia paimti mėginį, skaičius siuntoje priklauso nuo siuntos dydžio ir yra nurodytas šios metodikos 1 lentelėje.</p>	<p>substrato mėginys, taip pat šaknų dalys su galinių nematodų veiklos požymiais.</p>	<p>Šaknų su galinių nematodų požymiais dydis neapibrėžiama – kiek randama tokių šaknų, tokio dydžio mėginys ir formuojamas.</p>	<p>požymiais, suformuojamas 1 laboratorinis šaknų mėginys.</p>

Eil. Nr.	Tikrinimo vieta (kaip nurodyta metodikos 4 ir 9 punktuose) ir imamo mėginio tyrimo objektas	Mėginių ėmimo tankis, būdas tikrinimo vienetu (kaip nurodyta metodikos 9 punkte)	Pavienių mėginių, paimtų iš tikrinimo vietos tikrinimo vieneto, dydis	Mėginio, siunčiamo į laboratoriją, dydis	Mėginį sudarančių laboratorinių mėginių skaičius iš tikrinimo vieneto
	komposto), augalų požeminių dalių mėginiai.				

2. Įpareigoju Bendrųjų reikalų skyriaus darbuotoją, atsakingą už šio įsakymo registravimą, supažindinti su šiuo įsakymu Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus pavaduotojus, Augalų dauginamosios medžiagos skyriaus, Fitosanitarijos skyriaus, Fitosanitarinių tyrimų laboratorijos (skyriaus), regioninių skyrių, Pasienio kontrolės koordinavimo skyriaus, pasienio kontrolės punktų fitosanitarijos postų (skyrių) vedėjus.

Direktorius

Simonas Pusvaškis